

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของวัยรุ่นชายต่อการดูหนังโป๊ที่มีเนื้อหารุนแรงในสื่อสิ่งพิมพ์กับสื่ออิเล็กทรอนิกส์” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับสารจากการดูหนังโป๊ที่มีเนื้อหารุนแรงของวัยรุ่นเพศชายจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อการดูหนังโป๊ที่มีเนื้อหารุนแรงและทัศนคติของวัยรุ่นเพศชายในเรื่องความรุนแรง
3. เพื่อศึกษาว่าวัยรุ่นชายในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนชายล้วนกับสหศึกษามีความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อเนื้อหารุนแรงจากการดูหนังโป๊อย่างไร

ทั้งนี้ได้มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

สมมติฐานที่ 1 วัยรุ่นชายเปิดรับการดูหนังโป๊ที่มีเนื้อหารุนแรงจากสื่อสิ่งพิมพ์แตกต่างกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 2 ประเภทของสื่อที่เปิดรับการดูหนังโป๊ที่มีเนื้อหารุนแรงมีความสัมพันธ์กับการมีทัศนคติต่อความรุนแรง

สมมติฐานที่ 3 วัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนชายล้วนจะมีทัศนคติต่อเนื้อหาด้านความรุนแรงของสื่อแตกต่างจากวัยรุ่นชายที่ศึกษาในโรงเรียนสหศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (SURVEY RESEARCH) ประกอบด้วย เด็กนักเรียนชายที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 300 คน จากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (QUESTIONNAIRE) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน คือ ค่าร้อยละ (PERCENTAGE) ค่าเฉลี่ยและค่าไคสแควร์ เพื่ออธิบายลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ความถี่ในการเปิดรับการดูหนังโป๊ที่มีเนื้อหารุนแรง วิเคราะห์ทัศนคติของวัยรุ่นชายที่มีต่อเรื่องความรุนแรง วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อการดูหนังโป๊ที่มีเนื้อหารุนแรงของวัยรุ่นชายกับทัศนคติต่อเรื่องความรุนแรง

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชายศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 300 คน โดยแบ่งประเภทโรงเรียนเป็นโรงเรียนชายล้วนจำนวน 150 คน โรงเรียนสหศึกษาจำนวน 150 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 15 ปี มากที่สุด ร้อยละ 34.3 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 159 คน ร้อยละ 53 เป็นนักเรียนสายวิทย์มากที่สุด คือ 166 คน ร้อยละ 55.3 มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ มากที่สุด จำนวน 265 คน ร้อยละ 88.3 ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเมืองททม. จำนวน 216 คน ร้อยละ 72 และบุคคลที่พักอาศัยด้วยส่วนใหญ่ คือ บิดามารดา 245 คน ร้อยละ 81.7 และมีรายได้ส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 1,500 บาท จำนวน 86 คน ร้อยละ 28.7

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความถี่ในการเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่น

2.1 จำนวนการเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง

นักเรียนชายที่ศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีเด็กที่เคยเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงจำนวน 254 คน ร้อยละ 84.7

2.2 วิธีการเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง

นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่เปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นทั้งทางการอ่านหนังสือการ์ตูนและดูทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 การ์ตูนญี่ปุ่นที่กลุ่มตัวอย่างนิยมอ่านมากที่สุดคือ ดราก้อนบอล จำนวน 222 ร้อยละ 87.4 และภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นที่กลุ่มตัวอย่างนิยมดูทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดคือดราก้อนบอล จำนวน 203 ร้อยละ 79.9

2.3 ความถี่ในการเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง

นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่อ่านหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง จะมีความถี่ในการอ่านคือ แล้วแต่โอกาส จำนวน 147 ร้อยละ 57.9 และความถี่ในการดูการ์ตูนญี่ปุ่นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์คือ แล้วแต่โอกาส จำนวน 145 ร้อยละ 57.1 และสถานที่ที่นิยมอ่านการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง คือ ภายในบ้าน จำนวน 140 คิดเป็นร้อยละ 55.1 และสถานที่ที่นิยมดูการ์ตูนญี่ปุ่นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดคือ ภายในบ้าน จำนวน 215 ร้อยละ 84.6 และ

กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงมาอ่านเอง จำนวน 150 ร้อยละ 59.1 และแหล่งที่นิยมดูการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์คือเปิดโทรทัศน์ จำนวน 162 ร้อยละ 63.8

2.4 ความคิดเห็นจากการเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงของวัยรุ่นชาย

วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ชอบการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 90.6 และมีความเห็นว่า การ์ตูนที่มีเนื้อหารุนแรงเป็นการ์ตูนที่เหมาะสมกับเพศชาย จำนวน 145 ร้อยละ 57.1 และวัยรุ่นชายส่วนใหญ่ชอบภาพ หรือฉากการต่อสู้ จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มากที่สุด เนื่องจากทำให้รู้สึกตื่นเต้น เร้าใจ จำนวน 102 คน ร้อยละ 40.2 และผู้ปกครองส่วนใหญ่อนุญาตให้เปิดรับการ์ตูนประเภทนี้จำนวน 229 ร้อยละ 90.2 และส่วนใหญ่เมื่อวัยรุ่นชายมีปัญหาหรือข้อข้องใจในเรื่องส่วนตัวจะปรึกษาพ่อแม่ จำนวน 116 คน ร้อยละ 45.7

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ทัศนคติของวัยรุ่นชายที่มีต่อเรื่องความรุนแรง

3.1 ด้านทัศนคติในเรื่องความรุนแรงทั่วไป

ผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นชายมีทัศนคติเห็นด้วยมากต่อเรื่องความรุนแรงทั่วไป โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อเรื่องชกต่อยเป็นเรื่องธรรมดาที่มีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.61) ทัศนคติในเรื่องการชกต่อยแบบตัวต่อตัวเป็นการต่อสู้ที่ยุติธรรมของผู้ชายมีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.05) ทัศนคติในเรื่องผู้ชายควรเรียนรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เช่น มวยไทย คาราเต้ เป็นต้น มีความคิดเห็นด้วยมากค่อนข้างปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.7) ทัศนคติต่อความเห็นที่ว่าหากไม่ทำร้ายเขา เขาก็ทำร้ายเราเป็นเรื่องที่ถูกต้อง มีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.26)

3.2 ด้านทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงในการใช้ชีวิตของวัยรุ่นชาย

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นชายมีทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงในการใช้ชีวิต ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อเรื่องที่ว่าวัยรุ่นจำเป็นต้องเข้ากลุ่มและต้องการให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มยอมรับ มีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.86) ทัศนคติในเรื่องการพูดคำหยาบในกลุ่มเพื่อนเป็นเรื่องธรรมดาของวัยรุ่น มีความคิดเห็นด้วยมากค่อนข้างปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.78) ทัศนคติในเรื่องการยกพวกตีกัน ระหว่างกลุ่มหรือแก๊งค์ของวัยรุ่น เป็นเรื่องของศักดิ์ศรีที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ มีความคิดเห็นด้วยน้อยปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.87) ทัศนคติในเรื่องเมื่อเพื่อนหรือคนในกลุ่มถูกรังแกจะต้องตอบโต้ฝ่ายตรงข้ามทันที มีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างต่ำ

(ค่าเฉลี่ย 3.07) ทศนคติในเรื่องที่ว่าเพื่อเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ท่านจะยอมทำทุกอย่างที่เพื่อนบอกให้ทำทันที โดยไม่คำนึงว่าใครจะเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหาย มีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.66)

3.3 ทศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกด้านความรุนแรง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นชายมีทศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกด้านความรุนแรง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทศนคติต่อเรื่องที่ว่า การพูดคำหยาบหรือถ้อยคำไม่สุภาพเวลาโมโหเป็นประจำ มีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างสูง(ค่าเฉลี่ย 3.32) ทศนคติต่อเรื่องการขว้างปาหรือทำลายสิ่งของให้เสียหาย เวลาที่ไม่พอใจหรือคับแค้นใจ มีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.66) ทศนคติต่อเรื่องเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์รุนแรงที่เหมือนเรื่องราวในการ์ตูน จะปฏิบัติตามอย่างเรื่องราวในการ์ตูน มีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 2.90) ทศนคติต่อเรื่องเวลาที่ถูกทำให้เสียหน้าหรือโดนทำร้าย จะวางแผนแก้แค้นกับคนที่ทำร้ายมีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างต่ำ(ค่าเฉลี่ย 2.86) ทศนคติในเรื่องการมีเรื่องชกต่อยกับคู่อริหรือเพื่อน ๆ เป็นประจำ มีความคิดเห็นน้อยไปทางน้อยที่สุด(ค่าเฉลี่ย 2.18) และ ทศนคติในเรื่องมักจะดีใจและภูมิใจที่เพื่อน ๆ ส่งเสียงเชียร์เวลาที่ทำร้ายฝ่ายตรงข้ามหรือทำลายสิ่งของให้เสียหายมีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.65)

3.4 ทศนคติเกี่ยวกับการเสนอเนื้อหารุนแรงของสื่อมวลชน

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นชายมีทศนคติเกี่ยวกับการเสนอเนื้อหารุนแรงของสื่อมวลชน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทศนคติต่อเรื่องที่ว่าพฤติกรรมที่รุนแรงของตัวละครที่พบเห็นตามสื่อต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะมาจากชีวิตจริงมีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.25) ทศนคติต่อเรื่องที่ว่าปัจจุบันการใช้กำลังความรุนแรงในสื่อต่าง ๆ มีมากเกินไปจนจำเป็นสำหรับคนดูมีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.27) ทศนคติต่อเรื่องที่ว่าคนในครอบครัวเช่น พ่อแม่ พี่น้อง ญาติ เป็นต้น ดูวิดีโอ หรือโทรทัศน์เกี่ยวกับความรุนแรงและมีสิ่งเหล่านี้เก็บไว้ในบ้านมีความคิดเห็นปานกลางค่อนข้างต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.85)

อภิปรายผลการวิจัย

สมมุติฐานที่ 1 : วัยรุ่นชายเปิดรับการตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงจากสื่อสิ่งพิมพ์แตกต่างกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมกาเปิดรับการตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงของวัยรุ่นชายที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพฯ พบว่าวัยรุ่นชายเปิดรับการตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผลการเปิดรับ มีทั้งข้อที่เหมือนและข้อแตกต่างกันคือ

วัยรุ่นชายส่วนใหญ่นิยมเปิดรับการตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง ซึ่งการเปิดรับดังกล่าวจะเป็นการเปิดรับจากสื่อทั้ง 2 ประเภท คือสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาวัยรุ่นชายจะเปิดรับจากสื่อสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียว และมีจำนวนน้อยมากที่เปิดรับจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพียงอย่างเดียว ส่วนอัตราความถี่ในการอ่านหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง จะเหมือนกับการดูทางโทรทัศน์หรือวิดีโอเทป ส่วนใหญ่จะเปิดรับแล้วแต่โอกาส รองลงมาจะเปิดรับทุกวัน โดยวัยรุ่นชายส่วนใหญ่จะอ่านการ์ตูนหรือดูการ์ตูนประเภทนี้ที่บ้าน รองลงมาจะเป็นสถานที่ใดก็ได้แล้วแต่สะดวก ส่วนการดูทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็จะดูจากบ้านเพื่อน , ญาติหรือพี่น้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า พ่อแม่ , ผู้ปกครอง อนุญาตให้วัยรุ่นชายเปิดรับการตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง

นอกจากนั้นจากผลการวิจัยวัยรุ่นชายส่วนใหญ่จะชอบดูภาพและฉากต่อสู้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากกว่าการอ่านหรือดูภาพจากสื่อสิ่งพิมพ์ โดยส่วนใหญ่ได้ให้เหตุผลว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีภาพที่สวยงาม มีเสียงประกอบที่ตื่นเต้น ใ้ใจ ในเรื่องนี้อาจารย์วัลลภ สรุปว่าการเปิดรับการตูนญี่ปุ่นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะมีผลด้านความรุนแรงกับเด็กมากกว่าการอ่านทางหนังสือการ์ตูน เพราะการที่เด็กนั่งดูภาพและเสียงที่เคลื่อนไหวจะติดตาและจดจำภาพเหล่านั้น และเมื่ออ่านการ์ตูนไปด้วยก็ยิ่งช่วยส่งเสริมกัน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรม เสียนแบบภาพความรุนแรงจากสื่อได้

จากผลการวิจัยมีข้อที่น่าสนใจว่า วัยรุ่นชายมีพฤติกรรมกาบริโภคการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง โดยจะเปิดรับจากสื่อทั้ง 2 ประเภท โดยส่วนใหญ่จะนิยมดูทางโทรทัศน์ซึ่งแล้วแต่โอกาส

และเวลา จากนั้นก็จะซื้อหนังสือการ์ตูนมาอ่านเองมากที่สุด มีเป็นส่วนน้อยที่หันมาเช่าวีดีโอเทป เนื่องจากเนื้อหาจากหนังสือการ์ตูนจะเร็วกว่าในโทรทัศน์และวีดีโอ จากนั้นวัยรุ่นชายก็จะเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นประเภทนี้จากสื่อทั้ง 2 ประเภท ควบคู่กัน โดยจะติดตามจากสื่อสิ่งพิมพ์เป็นประจำ และจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้วแต่โอกาส เวลาและความสะดวกซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชูติมา สัจจามันท์ (2527) ว่าการดูโทรทัศน์ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่าน โดยเฉพาะภาพยนตร์หรือละครเป็นตอน ๆ ซึ่งมักกระตุ้นให้เด็กและผู้ใหญ่ติดตามอ่านเรื่องราวที่ลงพิมพ์เป็นตอน ๆ ในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือรวมเล่มเป็นหนังสือการ์ตูน เพราะอยากรู้เรื่องราวล่วงหน้า และการที่วัยรุ่นชายส่วนใหญ่นิยมเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่น ที่มีเนื้อหารุนแรงนั้น

เหตุผลหนึ่งมาจากการพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจของวัยรุ่นเอง การย่างเข้าสู่วัยรุ่นเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญระยะหนึ่งในชีวิต เป็นระยะที่เด็กมีปัญหา และต้องปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วทำให้เด็กต้องปรับตัว ซึ่งการปรับตัวจะนำมาซึ่งความวิตกกังวล ความเครียดทางอารมณ์ ความโกรธ ฯลฯ นักจิตวิทยา สแตนลีย์ ฮอลล์ (Stancy Hall) เรียกระยะวัยรุ่นว่าเป็นวัยพายุบูแคม คือเป็นวัยที่ไม่มีความมั่นคงในอารมณ์ มีความผันผวนทางอารมณ์สูง และมักเป็นอารมณ์ที่แรง มีความกดดันสูง โดยการเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองยอมรับก็เป็นการระบายออกทางอารมณ์ทางหนึ่งของวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ชอบการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงและคิดว่าเนื้อหารุนแรงในการ์ตูนเหมาะสมกับเพศชายแล้ว

นอกจากนั้นวัยรุ่นยังเป็นวัยที่เริ่มฉีกตัวเองออกจากครอบครัวโดยหันมาหากลุ่มเพื่อน วัยรุ่นต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าเมื่อวัยรุ่นมีปัญหาหรือข้อข้องใจส่วนตัววัยรุ่นชายส่วนใหญ่จะปรึกษาพ่อแม่ รองลงมาจะปรึกษาเพื่อน เมื่อวัยรุ่นเริ่มสนใจกลุ่มเพื่อนและต้องการเพื่อน การ์ตูนญี่ปุ่นถือเป็นกระแสหนึ่งของวัยรุ่นที่ได้รับความนิยมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นการเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นของวัยรุ่นชายก็เพื่อเป็นการเข้าสู่สังคมของวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเมอร์ตัน , ไรท์ และเวปเปอร์ (Merton , Wright and Waples) เห็นว่าผู้รับสารจะเลือกรับข่าวสารจากสื่อใดนั้น ย่อมเป็นไปตามบทบาทและสถานภาพในสังคมของผู้รับและเหตุผลในการรับข่าวสาร (ลีลา ลิมอภิชาติ , 2537 , 15)

สมมติฐานที่ 2 ประเภทของสื่อที่เปิดรับการดูงานที่มีเนื้อหารุนแรงมีความสัมพันธ์กับการมีทัศนคติต่อความรุนแรง

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ว่า ทัศนคติต่อความรุนแรงของวัยรุ่นชายในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับการดูงานที่มีเนื้อหารุนแรงในลักษณะที่ค่อนข้างไม่แน่นอนในบางด้านมีความสัมพันธ์กันในด้านก็ไม่มีความสัมพันธ์กัน

แต่เป็นที่น่าสังเกตทัศนคติที่น่าสนใจที่ได้จากการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างคือ ทัศนคติในด้านที่เปิดรับและไม่เคยเปิดรับการดูงานที่มีเนื้อหารุนแรง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับการดูงานที่มีเนื้อหารุนแรง และเป็นการเปิดรับจากทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งวิธีการเปิดรับการดูงานที่มีเนื้อหารุนแรงจะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในด้านความรุนแรงในการใช้ชีวิตประจำวัน และทัศนคติในด้านการแสดงออกด้านความรุนแรง ยกเว้นทัศนคติในเรื่องความรุนแรงทั่วไป และการเสนอเนื้อหารุนแรงของสื่อมวลชน ในด้านความถี่ในการอ่านหนังสือการดูงานที่มีเนื้อหารุนแรง โดยส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงในการใช้ชีวิตประจำวัน , พฤติกรรมการแสดงออกด้านความรุนแรง และการเสนอเนื้อหารุนแรงของสื่อมวลชน ยกเว้น ทัศนคติในเรื่องความรุนแรงทั่วไปเพียงด้านเดียวที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

และในด้านความถี่ในการดูการดูงานทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องความรุนแรงทั่วไป และการเสนอเนื้อหารุนแรงของสื่อมวลชนยกเว้นทัศนคติในด้านความรุนแรงในการใช้ชีวิตประจำวันของวัยรุ่นชาย และทัศนคติด้านพฤติกรรมการแสดงออกด้านความรุนแรง จึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นชายในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับสังคม ที่กล่าวไว้ว่าการทำงานของสื่อมวลชนนั้นสามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ซึ่งบางแนวคิดก็เชื่อว่าสื่อมวลชนสามารถมีบทบาท ชี้นำหรือกำหนดทิศทางของสังคมได้

ดังนั้นเมื่อสื่อมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชน อาจทำให้เกิดปัญหาที่จะตามมาในอนาคตนั้นคือสื่ออาจเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดการกระทำที่รุนแรงอย่างที่สื่อนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ BERKOWITZ (1964) ที่กล่าวว่า การแสดงแบบรุนแรงก้าวร้าวที่เห็นจากสื่อต่าง ๆ จะสามารถกระตุ้นให้ประพฤติปฏิบัติก้าวร้าวตามอย่างได้ทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นคนปกติหรือคนที่มีปัญหาทางอารมณ์เพียงแต่ว่าคนปกติธรรมดาจะแสดงออกเช่นนั้น เมื่อมีเหตุการณ์ที่เหมาะสมหรือเมื่อมีเงื่อนไข

ไซที่เหมาะสมและการได้เห็นความก้าวร้าวรุนแรง จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกในทางรุนแรงมุ่งร้าย เพิ่มขึ้นไม่ใช่ลดลง คนที่มีปัญหาทางอารมณ์อยู่แล้ว หรือกำลังโกรธแค้น เมื่อมาดูหรือเห็นข้อมูล จากสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ก็จะมีเพิ่มความโน้มเอียงที่จะรู้สึกอยากไปโจมตี ต่อสู้กับ คนที่เคยทำให้หงุดหงิด

หากมองในแง่ดีการเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงเป็นสื่อที่ทำให้ผู้รับสารหลุดพ้น จากโลกของความเป็นจริงที่เคร่งเครียดและยุ่งเหยิงในชีวิตประจำวัน เข้าทำนองใช้สื่อเพื่อความ ผ่อนคลาย (ESCAPEST MEDIA) นั่นคือช่วยให้วัยรุ่นชายได้ลดความกดดันภายในจิตใจและ ระบายความก้าวร้าวรุนแรงออกมา

แต่ถ้ามองในทางตรงข้ามจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องถกเถียงกันนั่นคือ การหวั่นเกรงว่า สื่ออาจมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นชายที่อาจเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการอยากแสดงออกตามอย่างที่สื่อ นำ เสนอ หากวัยรุ่นชายคิดว่าการใช้กำลังตามอย่างสื่อจะช่วยแก้ปัญหาได้หรือทำให้เพื่อนฝูงยอมรับ อาจจะทำให้วัยรุ่นชาย กลายเป็นพวกที่ชอบใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีพฤติกรรม การแสดงออกที่ก้าวร้าว เช่น มีเรื่องชกต่อยกันแบบตัวต่อตัว , ยกพวกตีกันเป็นกลุ่ม หรือถึงขั้นก่อ อาชญากรรมซึ่งอาจได้รับบาดเจ็บ พิการหรือเสียชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียใจ และเป็นการสูญเสีย อนาคตสำหรับเยาวชนของชาติหากเกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการทดสอบในครั้งนี้นั้นส่วนใหญ่ไม่มีผลต่อ ทศนคติในเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรง ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นชายที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยม ศึกษาตอนปลาย ยังมีความคิดและทัศนคติที่ตั้งอยู่ในบรรทัดฐานของสังคมไม่ได้มีความคิดแปลก แยกออกไปจากค่านิยมของคนในสังคมส่วนใหญ่นัก เช่น ยังคงเห็นว่าการยกพวกตีกันระหว่างกลุ่ม หรือแก๊งของวัยรุ่น เป็นเรื่องของศักดิ์ศรีที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นสิ่งที่ไม่สมควรกระทำ , เพื่อเป็นที่ยอมรับ ในกลุ่มเพื่อนจะยอมทำทุกอย่างที่เพื่อนบอกให้ทำทันที โดยไม่คำนึงว่าใครจะเดือดร้อนเป็นเรื่อง ที่ไม่ควรกระทำ , ไม่เห็นด้วยกับการวางแผนแก้แค้นคนที่ทำให้วัยรุ่นเสียหายหรือทำร้าย และไม่ เห็นด้วยกับการมีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนหรือคู่อริเป็นประจำ

สาเหตุอาจจะมาจากกลุ่มตัวอย่างยังคงเป็นนักเรียนที่ยังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ยังมีวุฒิภาวะความเป็นเด็กอยู่และมีประสบการณ์เกี่ยวกับความรุนแรงทั้งทางตรงและ ทางอ้อมน้อยหรือบางคนเกือบไม่มีเลยก็เป็นได้ทั้งนี้เพราะข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น อายุ , ครอบครัว , สภาพแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชาร์ลส์ ฟอสเตอร์

(CHARLES R. FOSTER) ที่กล่าวว่าทัศนคติจะเกิดจากการรับทราบเมื่อรับแล้วเกิดความคิดเกี่ยวกับสิ่งนั้น ซึ่งอาจเป็นทั้งแง่ดีและไม่ดีดังนั้นถ้าบุคคลใดมีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสิ่งของ บุคคลหรือสถานการณ์นั้นเข้าก็จะมีทัศนคติต่อสิ่งเหล่านั้น เราจึงอาจสรุปได้ว่าเด็กวัยรุ่นชายเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับการแสดงออกด้านความรุนแรง ทัศนคติในด้านนี้จึงไม่มีความสัมพันธ์กับเด็กวัยรุ่นชาย

ผลการวิจัยยังพบอีกว่า วัยรุ่นชายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงเป็นเรื่องธรรมดา โดยเนื้อหารุนแรง เหล่านี้ก็เหมาะสมกับเพศชาย และผู้ปกครองส่วนใหญ่อนุญาตให้เด็กเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นประเภทดังกล่าวจากสื่อทั้งสองประเภท โดยเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาและไม่น่าจะมีพิษภัยต่อเด็กวัยรุ่นแต่อย่างใด

ในประเด็นนี้ นายแพทย์ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ คอลัมนิสต์การ์ตูนที่รัก หนังสือพิมพ์มติชนสุดสัปดาห์ ได้ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2543 พบว่าการที่พ่อแม่ไม่ได้ใส่ใจกับลูกเท่าที่ควร เห็นลูกอ่านหรือดูการ์ตูนญี่ปุ่นก็คิดว่าดีกว่าออกไปเที่ยวนอกบ้าน มองไม่เห็นว่าเป็นการ์ตูนที่มีความรุนแรงแฝงอยู่ยิ่งพ่อแม่ที่ไม่มีเวลาให้ลูก ลูก ๆ จะใช้การ์ตูนเป็นเพื่อน เป็นตัวแบบในการดำเนินชีวิตได้ ดังนั้นพ่อแม่ควรให้เวลากับลูกเมื่อเห็นลูกดูการ์ตูนญี่ปุ่นหรือซื้อการ์ตูนญี่ปุ่นมาอ่าน ก็ควรให้ความสนใจ และสอนลูกว่าอย่างไรหนูกำลังดูอยู่ อย่างไหนที่ไม่ถูกหรือเกินความเป็นจริง เพราะเด็กพร้อมที่จะเชื่อพ่อแม่อยู่แล้ว แต่ที่เด็กไปยึดตามสื่อหรือตัวแบบอื่น ๆ เพราะพ่อแม่ผู้ปกครองไม่สนใจบุตรหลานตัวเอง

ดังนั้นผลกระทบที่ตามมาจากการเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงของวัยรุ่นชายจึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงยิ่งนัก เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ การตัดสินใจในบางอย่างยังไม่ดีเท่าที่ควร การเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงจากทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์จำนวนมาก อาจทำให้วัยรุ่นชายเกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบการกระทำจากการ์ตูนโดยไม่รู้ตัวซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิทยาของ MILLER & DOLLARD ที่กล่าวว่า พฤติกรรมลอกเลียนแบบเป็นเรื่องการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งแยกเป็น 2 ประเภท คือ การเลียนแบบทำนองเป็นไปเองเป็นการเลียนแบบตามความรู้สึกธรรมชาติ และการเลียนแบบจากการสังเกตเพื่อเรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์และจากการสัมภาษณ์อาจารย์วัลลภได้ให้แนวคิดที่น่าสนใจว่า เด็กจะเลียนแบบความรุนแรงจากสื่อหรือไม่ ขึ้นอยู่กับครอบครัวและสภาพแวดล้อมของเด็กเอง พ่อแม่ ครู เพื่อน ๆ ใช้ความรุนแรงต่อกันหรือไม่ มากน้อยแค่ไหน การเปิดรับการ์ตูนที่มีเนื้อหารุนแรงเป็น

ประจำจะเป็นตัวช่วยส่งเสริมให้เด็กก้าวร้าว รุนแรง หรือเลียนแบบความรุนแรงเพราะจะมีความคิดว่าทำได้

จากการที่วัยรุ่นชายสังเกตและจดจำหรือเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ จากตัวละครในการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง และจากผลการวิจัยพบว่า การ์ตูนญี่ปุ่นที่เด็กวัยรุ่นชายอ่านทางสื่อหนังสือการ์ตูนและนิยมเปิดรับทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากเป็นอันดับที่ 1 คือ ดราก้อนบอล ถึงแม้ว่าดราก้อนบอลจะเป็นเรื่องที่ไม่ถึงกับทารุณ โหดร้าย หรือมีแต่ฉากรบราฆ่าฟันกันตลอดเรื่อง แต่เนื้อหาหลัก ๆ ของดราก้อนบอลก็เป็นการต่อสู้ระหว่างพระเอกและผู้ร้ายที่ยังต่อสู้กันยิ่ง เก่งขึ้น รุนแรงขึ้น จนทำให้ผู้เปิดรับสนุก ตื่นเต้น และคอยติดตามเนื้อหาได้โดยไม่รู้ตัว และการที่เด็กวัยรุ่นชายเปิดรับดราก้อนบอลก็แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นชายมีความสนใจในการ์ตูนประเภทนี้อยู่แล้ว ยังเป็นแรงจูงใจพื้นฐานในการเปิดรับการ์ตูนประเภทนี้ต่อไป ซึ่งมีเนื้อหารุนแรง ก้าวร้าว มากกว่าดราก้อนบอลซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับสารของ KLAPPER ที่กล่าวว่าคนเรามีแนวโน้มที่จะเปิดตัวเองให้สื่อสารตามความคิดเห็นและความสนใจของตนและหลีกเลี่ยงไม่สื่อสารในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน

สมมุติฐานที่ 3 วัยรุ่นชายที่ศึกษาในโรงเรียนชายล้วนจะมีทัศนคติต่อเนื้อหาด้านความรุนแรงของสื่อแตกต่างจากวัยรุ่นชายที่ศึกษาในโรงเรียนสหศึกษา

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ว่าประเภทโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงในด้านที่เกี่ยวข้องในลักษณะที่ค่อนข้างไม่แน่นอน ในบางด้านมีความสัมพันธ์กันในบางด้านก็ไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากผลการวิจัยเป็นที่น่าสังเกตว่าประเภทของโรงเรียนคือวัยรุ่นชายที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนชายล้วนและโรงเรียนสหศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความชอบหรือไม่ชอบการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรง ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องเนื้อหารุนแรงของการ์ตูนญี่ปุ่นว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับเพศชาย และไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องภาพหรือฉากการต่อสู้ของการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงจากสื่อที่ทำให้รู้สึกตื่นเต้น เร้าใจ แต่ประเภทโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องความรุนแรงทั่วไป , ความรุนแรงในการใช้ชีวิตของวัยรุ่นชาย , พฤติกรรมการแสดงออกด้านความรุนแรง และการเสนอเนื้อหารุนแรงของสื่อมวลชน

แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยก็ไม่อาจสรุปชี้ชัดลงไปได้เลยว่า ประเภทโรงเรียนจะเป็นปัจจัยหลักในการบอกถึงความแตกต่าง ของทัศนคติที่มีต่อเนื้อหารุนแรงของสื่อการ์ตูนญี่ปุ่นของเด็กวัยรุ่นชายในเขตกรุงเทพฯ ฯ ซึ่งนายแพทย์ประเสริฐสรุปว่า สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนอาจไม่มีผลต่อทัศนคติความรุนแรงจากสื่อ เด็กที่เรียนในโรงเรียนชายล้วนกับเด็กที่เรียนในโรงเรียนสหศึกษามีโอกาสเปิดรับการการ์ตูนญี่ปุ่นประเภทนี้เหมือนกัน มีสังคมของกลุ่มนักเรียนชายที่คล้ายกัน บางครั้งโรงเรียนสหศึกษาก็อาจจะมีโอกาสใช้ความรุนแรงมากกว่า เช่น ต้องการแสดงความเป็นฮีโร่ต่อหน้าเพศตรงข้าม เป็นต้น อีกทั้งอาจจะมีตัวแปรอื่นที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นชายไม่ว่าจะเป็นแรงจูงใจในสังคมที่ไม่เหมือนกัน เกิดจากปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคลที่ต่างกันไป ซึ่งคนแต่ละคนจะมีความแตกต่างเฉพาะตัว เนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน อีกทั้งกลุ่มเพื่อนหรือการปลูกฝังความคิดเห็นหรือทัศนคติในโรงเรียนแต่ละประเภท ซึ่งล้วนแต่เป็นส่วนที่ทำให้เด็กวัยรุ่นชายมีทัศนคติต่อเนื้อหารุนแรงของการ์ตูนญี่ปุ่นแตกต่างกันออกไป

และจากงานวิจัยชิ้นนี้ได้ให้ข้อคิดว่า การเปิดรับการการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงของวัยรุ่นชายในปัจจุบันเป็นสิ่งที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด ไม่ควรปล่อยให้บุตรหลานเปิดรับสื่อโดยลำพัง เนื่องจากเด็กวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะเปิดรับการการ์ตูนประเภทนี้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม และนับวันเนื้อหาของการ์ตูนประเภทนี้ก็ยิ่งทวีความรุนแรงก้าวร้าวมากขึ้นด้วยเช่นกัน วัยรุ่นมีโอกาที่จะเลียนแบบตัวละครในการ์ตูนได้ตลอดเวลาหากวัยรุ่นรู้สึกว่าเขาขาดความรัก ความอบอุ่นจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง วัยรุ่นก็จะหันไปหาสิ่งอื่นแทน แต่ก็เป็นที่น่าดีใจที่เด็กวัยรุ่นยังให้ความสำคัญกับพ่อแม่เป็นอันดับหนึ่ง โดยคิดที่จะปรึกษาพ่อแม่เวลาที่มีปัญหา

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากผลการวิจัยพบว่า การดูหนังที่มีเนื้อหารุนแรงมีผลต่อทัศนคติในด้านความรุนแรงของวัยรุ่นชาย ซึ่งการดูอาจเป็นแบบอย่างให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมหรือการกระทำที่รุนแรงตามอย่างในการดูก็ได้ โดยเฉพาะจากผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นนิยมเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นจากทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ควบคู่กัน ยังเป็นการส่งเสริมแบบอย่างความรุนแรงมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมอื่นๆ ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน เป็นต้น

เด็กวัยรุ่น เป็นวัยที่กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในหลายๆด้าน โดยเฉพาะวัยรุ่นชายจะมีร่างกายที่สมบูรณ์ มีกำลังวังชา มีจิตใจและอารมณ์ที่รุนแรง มีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว รุนแรงในชีวิตประจำวันได้ บางครั้งการกระทำที่สนุก สะใจหรือไม่ทันยั้งคิดของวัยรุ่นชายอาจทำให้ผู้กระทำสูญเสียอนาคตที่ดีในภายหน้าได้ นอกจากการเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่นดังกล่าว วัยรุ่นควรมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เช่น เล่นกีฬาเล่นดนตรี เรียนศิลปะหรืออ่านหนังสืออ่านเล่นประเภทอื่นๆ เป็นต้น ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองควรหันมาสนใจบุตรหลานของตนในเรื่องการเลือกเปิดรับสื่อที่เป็นประโยชน์ หรือแนะนำให้เห็นถึงด้านที่ดีและด้านที่ไม่ดีที่แฝงอยู่ในเนื้อหาของสื่อ

อีกทั้งผู้ประกอบการสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นผู้คัดสรรการ์ตูนญี่ปุ่นนำเข้ามาให้เยาวชนไทยได้เสพ ควรที่จะตระหนักและระมัดระวังภัยในด้านลบที่แฝงมากับการ์ตูนญี่ปุ่นประเภทนี้ให้มาก อย่าหวังแต่เพียงผลกำไรที่ได้จากเยาวชน แต่ผลเสียที่จะเกิดกับเยาวชนนั้นมีมากมายหลายเท่าตัว

นอกจากนี้หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบควรณรงค์ส่งเสริมให้เยาวชนไทยรู้จักเลือกเปิดรับสื่อที่เป็นประโยชน์ จัดหาการ์ตูนหรือภาพยนตร์ที่สร้างสรรค์ จรรโลงใจสำหรับเด็กและเยาวชน ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบไม่ควรปล่อยปละละเลย เพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นภัยที่ทำลายอนาคตของเยาวชนของชาติในทางอ้อมได้ทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้ แบบสอบถาม (SERVEY) กลุ่มตัวอย่าง บางครั้งอาจมีโอกาสดคลาดเคลื่อนไปได้ ในงานวิจัยครั้งต่อไปอาจกำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นแบบทดลองให้เห็นจริงถึงความรู้สึกหลังการเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่น โดยเปรียบเทียบจากสื่อทั้ง 2 ประเภท เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ในงานวิจัยขั้นนี้ผู้เขียนใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กนักเรียนชายที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพียง 6 โรงเรียน เนื่องจากความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม แต่ยังมีกลุ่มตัวอย่างอื่นๆที่น่าสนใจศึกษา ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงน่าจะทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มนักเรียนหญิง , นักเรียนมัธยมต้น , นักศึกษามหาวิทยาลัย หรือผู้ใหญ่วัยทำงานที่ยังเปิดรับการ์ตูนญี่ปุ่น เป็นต้น
3. ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษการ์ตูนญี่ปุ่นจากสื่อ 2 ประเภท ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในงานวิจัยครั้งต่อไปอาจจะศึกษการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหารุนแรงจากสื่ออื่น เช่น วิดีโอเกมส์ , เคเบิลทีวี เป็นต้น
4. ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะการ์ตูนที่มาจากประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น แต่ในปัจจุบันเริ่มมีการ์ตูนที่แปลมาจากประเทศไต้หวัน ฮองกง โดยเริ่มจากการนำนิยายกำลังภายในมาเขียนเป็นการ์ตูน เช่น มังกรหยก , แปดเทพอสูรมังกรฟ้า , เล็กเซียวหงส์ เป็นต้น ในงานวิจัยครั้งต่อไปอาจจะศึกษการ์ตูนประเภทนี้โดยเปรียบเทียบกับการ์ตูนญี่ปุ่น , กลุ่มผู้อ่าน หรือคุณค่าหรืออรรถรสที่ได้จากการอ่านเมื่อเปรียบเทียบกับ การอ่านหนังสือนิยายกำลังภายใน